

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2925

יום חמישי כ"ט אייר תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"מ צט | עמוד היומי: שבת נו: | דף הכולל: ב"ב כב | קנין ירושלמי: מעשר שני ג
דף היומי בהלכה: ר"מ ו' - י'
מוסר: שם עולם - פרק י"ד עד 'וכן אבותינו במצרים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ז' 'וכמה היתה מחנהו של סנחריב' עד סוף פרק ח'

תפילת השל"ה להורדה - סגולה נפלאה לומר בערב ראש חודש סיון

התפילה הנפלאה שתקן רבינו השל"ה הקדוש עבור הורים. תפילה לזכות לילדים, שיהיו הילדים יראים
ושלמים, בתורה, יראה ומידות טובות. תפילת חובה לכל יהודי, הידועה בשמה "תפילת השל"ה"

משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה אל. ובקראת עולמך בגין
לאשתמוצדע אלהיך [כדי שתפורסם מלכותך] באמצעות תורתך
הקדושה כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה. "בראשית", בשביל
תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל
האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול. ועל
קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך יי אלהינו שני צוויים.
כתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם את
בניכם", והפונת בשתייהן אחת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת,
ולכבודך בראת, יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו
וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך יי מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנתי, ועיני לך
תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם
יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם
ואני ואנחנו כלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמד וללמד לשמך
ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו
בתורתך ודבק לבנו במצוותיך לאהבה וליראה את שמך. אבינו
אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארפים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים
זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל
אברהם אבינו "לו יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה,

כתב השל"ה (ענייני תפילה, פרק נר מצוה): נהגו להתפלל
"תפילת אבות על בנים", מקורה מיוחס לרבי שבתי סופר, מחבר
סידור המדוקדק, "וביותר צריך להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד
עולם, וכל צרכיהם וזיווגם מד' יצא הדבר, ולבי אומר, ששעת רצון
לתפילה זו, בערב ראש חודש סיון, הוא החודש בו נתנה תורה,
ואז נקראים בנים לד' אלוקינו, וכדאי לישב בתענית ביום ההוא,
הוא ואשתו, ולהתעורר בתשובה, ויתקנו כל ענייני הבית וכו' ויתנו
צדקה לעניים הגונים".

זמן אמירת התפילה: כתבו הפוסקים, עפ"י דברי שו"ע הרב
רפא, ט: בקשות ותפילות אשר תוקנו לאומרים בזמנים מיוחדים,
וחל זמנן בשבת או ביום טוב, המקל לבקש ולהתחנן, יש לו על מי
לסמוך, ובכלל זה, תפילת השל"ה על הצאצאים כשחל ערב ראש
חודש סיון בשבת (שו"ת בצל החכמה ה, מא שו"ת תפילה למשה
ב, א ושו"ת תפארת אדם ג, יג. וכן הייתה דעת מרן הגרש"ז אויערבך
הגר"ע יוסף והגר"ש וואזנר זצ"ל. ולדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל יש
רק לדלג על הבקשה על הפרנסה. ולדעת הגר"ח קנייבסקי זצ"ל
(דרך שיחה עמ' ער) להקדים ולאומרה ביום שישי.

(דפי ההלכה של הרב יצחק יעקב פוקס)

אתה הוא יי אלהינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא אלהינו

כּוֹ עֲנִי יִי עֲנִי בְּעִבּוֹר הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבְגִלְגָּלִם תּוֹשִׁיעַ בְּנִים לְהִיּוֹת הַעֲנָפִים דּוֹמִים לְשִׁרְשָׁם, וּבְעִבּוֹר דָּוִד עֲבָדָה רָגַל רְבִיעִי בְּמִרְכָּבָה, הַמְשׁוֹרֵר בְּרוּחַ קְדֻשָּׁה.
 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁרֵי כָּל יָרָא ה' הַהֶלֶךְ בְּדַרְכָּיו. יִגִּיעַ כַּפְיָךְ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֵיךְ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁתְךָ כְּגִפְנֵי פְרִיָה בְּיִרְכָתֵי בֵיתְךָ בְּנֵיךְ כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. הִנֵּה כִּי כֹן יִבְרַךְ גִּבּוֹר יָרָא ה'. יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן וְיִרְאֶה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְיִרְאֶה בְּנִים לְבְנֵיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.
 אָנָּה יִי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, יִקְרָם בְּנוֹ הַפְּסוּקָה, וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּךָ אָמַר יִי רֹחֵי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבַרֵי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע זֶרַע אָמַר יִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. יִהְיֶה לְרִצּוֹן אֲמַרֵי פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יִי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

”בְּיִרְאָתְךָ”. כִּי עַל כֵּן, בָּאתִי לְבַקֵּשׁ וּלְחַנּוּן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁיְהִי זֶרַע וְזֶרַע זֶרַע עַד עוֹלָם שׁוֹם פְּסוּל וְשִׁמְךָ, אֶךְ שְׁלוֹם וְאַמֶּת וְטוֹב וְיִשְׁרָר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וּבְעֵינֵי אָדָם, וְיִהְיֶה בְּעֵלֵי תּוֹרָה, מְאִרֵי מִקְרָא, מְאִרֵי מִשְׁנָה, מְאִרֵי תְלִמוּד, מְאִרֵי רִצּוֹן, מְאִרֵי מִצְוָה, מְאִרֵי גּוֹמְלֵי חֲסָדִים, מְאִרֵי מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת, וְיַעֲבֹדוּךָ בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאָה פְּנִימִית, וְלֹא יִרְאֶה חִיצוֹנִית. וְתֵן לְכָל גּוֹיָה וְגוֹיָה מֵהֶם דֵּי מַחְסוּרָה בְּכַבּוּד, וְתֵן לָהֶם בְּרִיאוֹת וְכַבּוּד וְכֹחַ, וְתֵן לָהֶם קוֹמָה וְיָפִי וְחֹן וְחֲסֵד, וְיִהְיֶה אֲהָבָה וְאַחֻוּהַ וְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְתִזְמִין לָהֶם זְוִיגִים הַגּוֹנִים מְזַרְעֵ תְלִמְיָדֵי חֲכָמִים מְזַרְעֵ צַדִּיקִים, וְגַם הֵם זְוִיגִים יִהְיוּ כְמוֹתֶם כְּכָל אֲשֶׁר הִתְפַּלְלָתִי עֲלֵיהֶם, כִּי זָכְרוֹן אֶחָד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן.
 אַתָּה יִי יוֹדֵעַ כָּל תַּעֲלוּמוֹת, וּלְפָנֶיךָ נִגְלוּ מִצְפוּנֵי לְבִי, כִּי כּוֹנֵנִתִי בְּכָל אֵלֶּה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְלִמְעַן תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה. עַל

”כזה מכתב אני צריך איתי אחרי 120. כשאעלה למעלה, אני אראה שם את המכתב, בתקווה שייפתחו לפני הדלתות מחמת היותי ידיד החזון איש...”

כאשר אדם מקבל את רצון ה' באהבה ומוותר, ולא מתחכם - נעשה "בן רעואל" - ידיד ה'

כמה מחלוקות היו בעולם, כמה קהילות חרבו וכמה משפחות נהרסו! ולמה? בגלל חישובים קטנוניים: 'למה בחרו אותו ולא אותי? מה, נראה לכם שהוא יותר חשוב ממני? המשורה הזו מגיעה לי ולא לו... אני לא אשתוק ולא אוותר!'...
 אדם שמקבל את רצון ה' ומוותר, ואינו מנסה להתחכם - זוכה להיות "ידיד ה'".

אביו של רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל היה ממורי ההוראה בעיר גרודנא. לאחר שנפטר האב, רצו רבים מבני הקהילה למנות את רבי שמואל לרב העיר, כי כבר יצא שמעו כגדול ומופלג בתורה. חלק מיהודי העיר רצו למנות את האח הגדול יותר.

הנידון הגיע לרבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, והוכרע שהאח הגדול יכהן במקום אביו.

חלק מבני הקהילה לא השלימו עם הפסק, ובכל מיני אופנים ניסו לפעול כדי שימנו את רבי שמואל לרב. הדבר נודע לרבי שמואל והוא עזב את המקום, כדי שלא תהיה שום מחלוקת ח"ו. והעזיבה הזאת הביאה ברכה לכל עם ישראל!
 כיצד?

רבי שמואל עלה לארץ ישראל והתמנה לרב בישיבת לומז'ה. עם הקמתה של ישיבת פוניבז' על ידי הרב כהנמן זצ"ל הוא נקרא על ידו לעמוד בראשות הישיבה, וגם היה מוסר שיעורים בישיבת גרודנא באשדוד.

השפעת דרך הלימוד של רבי שמואל הייתה ייחודית. השפעתו

”רעואל” - ידיד ה'
 ”וְנִשְׂאֵי לְבָנֵי גֵד אֶלְיָסָף בֶּן רְעוּאֵל” (ב, יד)
 שמו של נשיא שבט גד מוזכר בתורה מספר פעמים.
 בתחילת פרשת במדבר, במניין בני ישראל, נכתב שמו (א, יד):
 ”לְגֵד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל”, וכן בפרשת בהעלותך (י, כ) מוזכר שמו:
 ”וְעַל צִבְאָה מִטַּה בְּנֵי גֵד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל”.
 רק בפסוק זה, כאשר מפרטת התורה את אופן החניה של השבטים על דגליהם, נאמר: ”ונשיא לבני גד אליסף בן רעואל”, עם ר' ולא עם ד'.

מדוע נכתב שמו כאן באופן שונה?
 בספר ”אמרי נועם” כתב, שמחלוקת גדולה עלולה היתה לפרוץ לגבי אופן חניית השבטים על דגליהם. דן, בכור בלהה, היה ראש הדגל של אשר ונפתלי, בני השפחות. גד, שהיה בכור זלפה, לא היה ראש דגל, אלא חלק ממחנה ראובן, ועלול היה להתמרמר על כך - הרי בכור הוא כמו דן, ולמה יגרע חלקו?
 אך נשיא שבט גד לא הרהר ולא ערער. הוא ידע, שאת אשר הורה להם משה רבנו - על פי ה' הורה. וקיבל נשיא גד את דבריו באמונת חכמים, בשמחה ובאהבה.

וכיון שכך, כותבת כאן התורה את שמו ”אליסף בן רעואל” - שהיה רַע לֹא-ל [ובדומה לזה מצאנו אצל יתרו, שאחד משמותיו היה רעואל, ופירושוהו ”רַע אֵל”].
 כמה נזק ויגון וצער באו לעולם בגלל הקנאה ותאוות הכבוד.

הגדולה ניכרה, וניכרת גם עכשיו, בכל עולם התורה. רבי שמואל הוא "ראש הישיבה" מאז ולדורות, ושיעוריו נלמדים בכל הישיבות. הוא זכה להעמיד תלמידים גדולים ורבים, שרבה השפעתם על הישיבות בזמנו ובזמננו.

כאשר אדם מקבל את רצון ה' באהבה ומוותר, ולא מתחכם - נעשה "בן רעואל" - ידיד ה'.

זו מעלתם של "הדגלים", שאדם יודע מה תפקידו, ומה הייחודיות שלו. הוא לא מסתובב ממורמר, לא מקנא, ולא מנסה לתפוס את מקומו של אדם אחר. הוא לא מנסה "להקטין" את האחרים, הוא מנצל את הכוחות והעוצמות שהקב"ה נתן לו, ומתרומם ומתעלה, ועושה נחת רוח לבורא יתברך שמו.

סיפור מעניין מסופר על רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

מכתב אחד היה שמור בהקפדה יתירה בביתו, וביקש שבבוא עיתו יקברו אותו עם המכתב הזה. אחרי תקופה ראו אותו, פתאום,

זרק את המכתב החשוב הזה.

שאלוהו בני הבית בתמיהה עצומה: "מה קורה פה?"

אמר להם: "זה היה מכתב שכתב לי מרן החזון איש, והוא כותב במכתב 'לכבוד ידידי'. אמרתי לעצמי, שכזה מכתב אני צריך איתי אחרי המאה ועשרים. כשאעלה למעלה, אני אראה שם את המכתב, בתקווה שייפתחו לפני הדלתות מחמת היותי ידיד החזון איש".

עכשיו גברה תמיהתם של בני הבית. "אם כן, מדוע זרקת פתאום את המכתב?"

אמר להם: "כתוב 'ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות', וראיתי בשם רבי חיים קניבסקי שביאר, מיהם ה'ידידים'? מי שנותן זמירות, שירות ותשבחות לקב"ה הוא נחשב לידיד ה'. החלטתי אפוא שאני ארבה בשירות ותשבחות להקב"ה. ואם יש לי 'פספורט' של ידיד ה', אני כבר לא צריך להביא את המכתב מהחזון איש..."

(רבי שלמה מילר שליט"א)

"כנראה שהרב אויערבך לא ראה מעולם יהלום אמיתי גדול מאנטוורפן, כי אם היה רואה - לא היה מתבטא כך: מלפפונים!..."

תלמיד חכם יותר יקר מהיהלום הרוחני - כהן גדול הנכנס לקדשי הקדשים

כפשוטו: "יקרה היא מפנינים" - מיהלומים יקרים, מדוע להגיע עד לכהן גדול הנכנס לפני ולפנים!?

התשובה היא פשוטה בתכלית - כך אמר בשם רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל - אם יאמרו לאדם: 'תראה, היהלום הזה, יקר יותר מערימת המלפפונים העומדת בצדי החדר' יצחקו עליו, שכן מה שיהלום יותר יקר ממלפפונים אין צורך לומר בכלל, זו שטות. כמו כן לענין התורה, אם נאמר שהתורה יקרה מיהלום, זה כמו לומר שהיא יקרה מקילו מלפפונים, אם כן ודאי שהכוונה לפנינים אמיתיים. לא פנינים מהבורסה, אלא רוחניים - כהן גדול הנכנס לפני ולפנים! התורה יותר יקרה מהיהלום הזה.

באנטוורפן לא היה מקובל סתם לשאול שאלות או הערות באמצע דרשה. אחרי הדרשה היה אפשר לשלוח הערה בכתב. רק כך. אך הנה הוא מבחין שרחש עובר בקהל... לא היו מסוגלים להיות בשקט, בעקבות האמרה "המזעזעת" הזו. הוא הפסיק את נאומו והתעניין: "אני רואה שמתרחש כאן דבר, האם יש למישהו הערה?"

"כן" השיב פלוני, יהודי נכבד מאד ועשיר גדול. "בבקשה, תאמר מה יש לך להעיר."

היהלום והמלפפונים

ידועים דברי שלמה המלך ע"ה, החכם מכל אדם, על התורה הקדושה: "יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה" (משלי ג, 10). אם מעריכים בכך את התורה, מקבלים תשוקה.

חז"ל (סוטה ד ע"ב) ביארו את הפסוק ואמרו: "יקרה היא מפנינים - כהן גדול הנכנס לפני ולפנים" היינו שתלמיד חכם יותר יקר מהיהלום הרוחני - כהן גדול הנכנס לקדשי הקדשים. שמעתי עובדה.

באנטוורפן בימים ההם, היהלומים היו בשיא תפארתם. הממון היה הערך של האנשים והיקר. לא היה בנמצא בת שתינשא לבן תורה מוחלט. והנה בת מהסמינר המקומי, התעקשה להינשא דווקא לבן תורה שעתיד לשבת ולשקוד על לימוד הגמרא. זה היה דבר יקר, וגם מעניין.

בסעודת ה'שבע ברכות' השתתפו רבים וטובים מתושבי העיר, ובראשם הרבנים, כמו רבי טוביה וייס ועוד, שלצורך הסיפור לא אנקוב בשמותיהם.

תשמעו. בשעת הסעודה נאם שם מנהל הסמינר, הרב אורבך. בדרשתו שאל את השאלה הידועה, מדוע אין אפשרות לפרש

הגדולים שלי לצדקה, וכפי הנראה בושה כיסתה עכשיו את פניו, ולפי מעמדו ביישת אותו ברבים”.

הרב אורבך אמר לו: “אתה רב, אבל תפקידי באנטוורפן ללמד השקפה לתלמידות. אם אני מתנצל, קלקלתי את החינוך שלי”. ובכל זאת, מפני כבודו של אותו רב, פנה הרב אורבך לשני רבנים נוספים שישבו במזרח, ושאל “וכי אני צריך להתנצל?” והם אמרו: “הוא צודק, אין לו מה להתנצל כלום!”

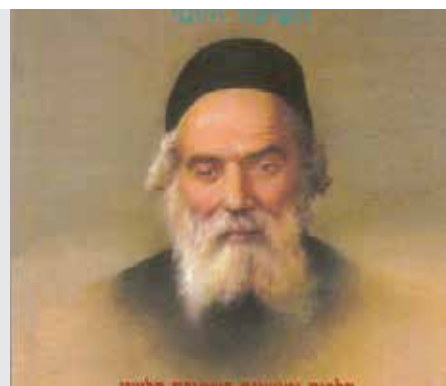
(רבי ראובן קרלנשטיין זצ”ל - יחי ראובן)

“כנראה שהרב אורבך לא ראה מעולם יהלום אמיתי גדול מאנטוורפן, כי אם היה רואה - לא היה מתבטא כך: מלפפונים!...” הרב אורבך הגיב: “שמע נא. אני ממש לא יודע מה לומר לך, האם רבי שלמה זלמן ראה כזה יהלום או לא, שמא כן ראה ואולי לא. אבל דבר אחד ברור לי, כי אתה את רבי שלמה זלמן לא הכרת מעולם. אם היית רואה אותו, לא היית אומר כך...”

נפלא מאד.

ישב שם לידו ב'מזרח' אחד הרבנים ולחש לרב אורבך: “בבקשה ממך, תתנצל. דע לך, היהודי הזה הוא מהתורמים

יהודי בא אל ה"חפץ חיים" זצ"ל בשאלה: יהודים מתקבצים למניין אחד, וכל אחד מהם מתפלל בנוסח שונה מחברו - זה מתפלל נוסח אשכנז וזה נוסח ספרד, זה נוסח עדות המזרח, זה נוסח תימן וזה נוסח האר"י... למה צריך ריבוי כזה של נוסחים בתפילה?

“איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל”

העניין. בראש המתנגדים היה ה"נודע ביהודה", שיצא בחריפות נגד תיקוני תפילות ונוסחים חדשים המודפסים בסידורים, ובכלל זה אמירת "לשם ייחוד". וידוע הביטוי החריף שכתב בתשובתו: "מתנשאים ברום לבבם, כל אחד אומר אנכי הרואה ולי נפתחו שערי שמים ובעבורי העולם מתקיים. אלו הם מחריבי הדור. ועל הדור היתום הזה אני אומר: 'ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וחסידים ישלבו בם'".

לימים, כשצאצאי ה"נודע ביהודה" הדפיסו מחדש את ספר שו"ת "נודע ביהודה", הם רצו 'לצנזר' את הביטוי החריף ולכתוב במקומו את לשון הפסוק: "ופושעים ישלבו בם". אמר להם החוזה מלובלין: סבא שלכם עשה מפושעים חסידים, ואתם רוצים לעשות מחסידים פושעים...

פעם האדמו"ר מבעלזא לא אמר "לשם ייחוד", והסביר זאת בכך ש"הנודע ביהודה" אמר שלא לאומרו. הוא רצה להמחיש את הגישה הנכונה למסורות ולמנהגים: אמנם אנו, החסידים, אומרים "לשם ייחוד", אבל אין זה אומר שלדעתנו של ה"נודע ביהודה" אין מקום.

פעם במוצאי תשעה באב ניגש יהודי חסידי אל ראש הכולל שלי, רבי מרדכי מן זצ"ל, בבית המדרש "בית הלל", ואמר לו שיש לו 'חיוב' והוא רוצה לעבור לפני העמוד. רבי מרדכי מן, כמובן, כיבד אותו לגשת לעמוד.

אמר לו היהודי: "אבל אני רגיל להתפלל בנוסח ספרד, אני אומר 'ויצמח פורקניה'..."

השיבו רבי מרדכי: "כעת אנו מסיימים את הצום, יום שלם ישבנו על הרצפה בגלל הבעיות הללו של מחלוקות וויכוחים בתוך עם ישראל, יום שלם התפללנו שהקב"ה יצמיח לנו ישועה,

הנוסחאות שונים, הבסיס משותף

“וְיָחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דְּגְלוֹ לְצַבְאָתָם... אִישׁ עַל דְּגְלוֹ בְּאֵת לְבֵית אֲבֹתָם יָחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֶהָל מוֹעֵד יָחֲנוּ” (א, נב - ב, ב)

יהודי בא אל ה"חפץ חיים" זצ"ל בשאלה: יהודים מתקבצים למניין אחד, וכל אחד מהם מתפלל בנוסח שונה מחברו - זה מתפלל נוסח אשכנז וזה נוסח ספרד, זה נוסח עדות המזרח, זה נוסח תימן וזה נוסח האר"י... למה צריך ריבוי כזה של נוסחים בתפילה?

אמר לו החפץ חיים: עד שאתה שואל אותי על ריבוי הנוסחים בתפילה, מדוע אינך שואל אותי על האנדרלמוסיה השוררת בצבא המלך - חייל אחד בחיל רגלים, חייל אחר בתותחנים וחברו בפרשים... למה שהצבא לא יהיה אחיד, שכולם לא יהיו אותו דבר? אלא התשובה היא: "רבות בנות עשו חיל", וביחד מביאים את הנצחון. כך גם אנו - הננו חיילים בצבא ה', יש נוסחים רבים, וכולם יחד עושים כבוד למלך מלכי המלכים.

ידוע מה שאמרו על הבדלי הנוסחים שבין נוסח אשכנז לנוסח ספרד: בנוסח אשכנז פותחים את תפילת שחרית ב"מזמור שיר חנוכת הבית לדוד", ובנוסח ספרד - ב"הודו", אבל כשמגיעים ל"יהי כבוד ה' לעולם" כולם מתאחדים...

לעם ישראל כולו יש יסוד ובסיס משותף - התורה והמצוות, לכולם יש את השולחן ערוך, ומעבר לכך לכל שבט יש את הייחודיות שלו, את המנהגים והמסורות שלו, וכולם אהובים לפני המקום, בתנאי שחיים יחד בשלום ובאחדות.

כידוע, כאשר החלו להדפיס בסידורים את נוסח ה"לשם ייחוד" ולאומרו בקהילות החסידים, התעורר פולמוס חריף סביב

ועכשיו נתווכח על 'ויצמח פורקניה?!'...

הכוונות הרצויות, ותפילה בנוסח שלהם עולה עד לשמים. למה הדבר דומה, לאדם הנוהג ברכב בדרך המלך, שגם אם אינו בקי בדרכים - הוא יגיע ליעד.

ועל כך רמזה התורה: "וחנו בני ישראל איש על מחנה ואיש על דגלו" - כל אחד ינהג כמסורת העדה או המחנה שאליהם הוא משתייך, העיקר שיחיו כולם בשלום ובאחוה.

"איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל" - כל אחד יתפלל בנוסח שלמד והורגל בבית אביו.

"מנגד סביב לאהל מועד יחנו" - אף שהוא "מנגד", כלומר: רחוק מהכוונות האמתיות של התפילה, בכל זאת "סביב לאהל מועד יחנו" - יתפלל בנוסח שתיקנו אנשי כנסת הגדולה, ומובטח לו שהתפילה תיכנס אל השער הנכון ותעלה עד לשמים.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א)

כזכור, בתקופת הקורונה התקיימו 'מנייני חצרות'. השכנים, מכל החוגים העדות, התאספו והתפללו יחד באותו מניין. לא היתה אז את ה'פריווילגיה' לדון ולהתווכח באיזה נוסח להתפלל ומי ייגש לעמוד, העיקר שזוכים להתפלל. חבל שצריכים זמני מצוקה ומצבי חרום כדי להתאחד ולהתעלות מעל לחילוקי הדעות והוויכוחים הללו. כולם אהובים ורצויים לפני המקום, העיקר שנוכח לכוון את לבנו לשמים.

אומר השל"ה הקדוש בשם האר"י ז"ל: כשם שהיו ארבעה דגלים - כך יש ארבע כיתות ראשיות בישראל החלוקות במנהגיהן, וכל אחד יישאר על דגלו לנהוג כמנהגו.

ועל זה מוסיף מהרי"ץ דושינסקי: מובא שגם מי שלא יודע לכוון בתפילה, על כל פנים יתפלל את הנוסח של אנשי כנסת הגדולה, כי כשהם תיקנו את נוסח התפילה, הם הכניסו בו את כל

בעל הבית אומר לו: "באמת דיברנו על הכל, אבל דבר אחד שכחתי לומר לך, פרט חשוב: מה שאתה מצליח לספור, נהיה שלך!"... הוא לא מאמין למשמע אוזניו!

הגאון רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל על הדברים שזוכים עם עסק התורה הקדושה!

תסיים לספור, כי תמיד מתחלף הכסף ומגיע כסף חדש, ויש לי בבנק הון עתק ותחלופה של מיליונים".

"וכמה השכר?" התעניין היהודי.

"על כל שעת עבודה תקבל מאה שקל, טבין ותקילין", השיב העשיר.

- טוב, אם כך הם פני הדברים אקח את העבודה, מתי עלי לבוא ולהיכן?

- מחר בבוקר תבוא למשרד שלי, והעבודה תהיה מוכנה. יש לי עבורך עבודה לחודשים ושנים.

הוא הגיע כמובן לפני הזמן, נכנס והמתין במקום. המיליונר נכנס והחוה בידו: "אתה רואה? כאן יש שקים מלאים במטבעות כסף. יש לי עוד כהנה שקים רבים במקומות אחרים, אבל כאן היום הנחתי לך את מה שצריך לספור כעת. גם הוספתי לך שקיות עם שטרות. תרוקן על השולחן כל שק, תספור עשרים אלף, תסגור ותרשום על כל חבילה. בשק השני תעשה חבילות של חמשים אלף - תספור ותרשום. תניח אותם מבודדים אחד על השני".

הוא שומע, ממש מחיה נפשות, כזו עבודה וכזה שכר. מביא לעצמו כמה שקים ומתחיל לספור. סופר חבילות של חמשים אלף ושם בצד. עובד שעתיים, שלוש וארבע.

בינתיים מגיע בעל הבית שנית, ואומר לו: "באמת דיברנו על

עסק התורה - הרווחי מכל!

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל מלמדנו משל נפלא ונמשלו בצידו, ממש מיירעדיג:

יהודי שהיה לו בית מלא ילדים, לא היה לו ממה לחיות. בעירו התגורר עשיר מופלג, מיליונר, ששמע על מצוקתו והחליט להחיותו, אבל היה מעוניין להועיל לו בדרך כבוד. מה עשה?

קרא לו ואמר: "ר' איד, שמעתי כי אין לך פרנסה. יש לי עבודה בשבילך, ופרנסה ברווח".

הגיב היהודי: "תשמע, אם תיתן לי עבודה פיזית קשה, כמו לסחוב שקי מלט על כתפיי, אינני מסוגל לכך".

- לא, לא, לא, פעילות קלה, עבודה טובה.

- מה העבודה?

- לספור מטבעות, אתה יודע?

- כן.

- יש לי הרבה מטבעות כסף, ועליך לספור אותם [בימים ההם לא היו מכוונות שקילה וספירה של מטבעות].

הוא צחק ואמר: "ביום אחד אסיים את כל הספירה, ומה יהיה הלאה?"

"מה אתה מדבר", אמר העשיר, "יום? חודשים ושנים לא

הכל, אבל דבר אחד שכחתי לומר לך, פרט חשוב: מה שאתה מצליח לספור, נהיה שלך!..."

הוא לא מאמין למשמע אוזניו!
 "אתה יכול לחזור שנית על מה שאמרת?"
 - אין צורך, שמעת טוב, מה שאתה סופר - שלך!
 הוא שמע כאלו דיבורים, התחיל לעבוד במרץ. סופר עוד פקע'ה ועוד אחת, ועוד.

פתאום נשמע צלצול המבשר על הפסקה של חצי שעה, לאכול.

'וכי אעשה הפסקה בזמן שאני יכול לספור?' חשב לעצמו היהודי, 'מי צריך הפסקה, לא צריך לאכול, לא צריך בכלום!' עבד שעות על גבי שעות, עד שהרגיש שהראש שלו מתבלבל. הרי יש ביקורת על כל דבר, ואם יתפסו טעויות, גמרנו. החליט כי הוא רק מסיים את החבילה האחרונה.

והנה מגיע המיליונר שוב ושואל אותו: "זו החבילה האחרונה שאתה עושה?"
 "כן", אישר הלה.
 "טוב", אמר העשיר, "כאשר תסיים תכנס למשרדי לעשות חשבון".

הוא נכנס למשרד, ובעל הבית אומר: "השעה עכשיו אחת-עשרה בלילה. התחלת בערך בשמונה בבוקר, בא נחשב את מספר השעות כדי לשלם לך - 'ביומו תתן שכרו'..."

הלה התבלבל, מה נכנס פה מספר שעות. התחיל לגמגם: "סליחה..."

אמר לו בעל הבית: "מה אתה נבהל, נתחיל לבדוק ונעשה חשבון שעות מדויק".

הוא התבייש לדבר, ובכל אופן החל למלמל משהו.
 בעל הבית אמר: "תסביר מה אתה רוצה".

פתח היהודי ואמר: "הלא בתחילה אמרת לי כי כל מה שאני סופר יהיה שלי, אם כן מה נפקא מינה כמה שעות עבדתי, זה שלי ושלום על ישראל..."

ענה בעל הבית: "נכון, מה שאתה סופר שלך, אבל מה חשבת לך, כי אתה עובד בחינם? אני משלם על כל שעה. אצלי לא עובדים בחינם!"

שאל רבי חיים מוולוז'ין: האם פעם שמענו על כזה ביזנעס? לא היה ולא יהיה!

אבל רבותי, אומר רבי חיים מוולוז'ין, כזה עסק יש לנו כל

החיים - "לעסוק בדברי תורה".

מצד אחד, כל מה שאדם לומד נהיה שלו - "ובתורתו יהגה יומם ולילה". אחרי שהוא יגע בה היא נהפכת להיות שלו - "תורה דיליה", שכר מבהיל! התורה נבראה קודם לעולם והיא גדולה יותר מהעולם פי שלושת אלפים, ואני מצליח לקנות חלק ממנה. מלבד זאת, על כל מילה של תלמוד תורה משלמים, על כל רגע, חוץ מהרווח עצמו. זה עסק התורה!

אין כאן מליצות או גוזמאות, אלו הדברים שזוכים עם עסק התורה הקדושה.

אבל מה לעשות שככל שהרווחים גדולים - גם יצר הרע גדול יותר. עובד קשה לבטל, להפריע, לומר לאדם: אי אפשר, לא שייך, צריכים כך וכך, לפרנס את הילדים וכו'.

מתורה לא מפסידים

הסטייפלר זצ"ל אמר פעם לפלוני שרצה לעזוב את הכולל: "תשמע, אם תשב בכולל אני לא מבטיח לך שתהיה עשיר, אבל זה כן אני מבטיח לך - כי כל מה שאתה יכול להשיג במקום אחר, לא תפסיד על ידי שאתה יושב בכולל. הפסד מהתורה לא יהיה לך!"

סיפר לי יהודי ישיש, חסיד גור, כי בחוץ לארץ היו באים לרבי מגור במועדים ציבור גדול מאוד, ובימים ההם הנסיעות לא כמו היום, אלא ארכו כמה ימים, נסיעה מפרכת.

היה יהודי פלוני שנסע ונסע, וגם כסף לא היה לו לנסוע בצורה נוחה, עד שהגיע לרבי מגור ליום טוב. היה ציבור ענק ובדרך כלל חצי מהציבור לא היו מצליחים לראות את הרבי. מה עשה הרבי? עלה למרפסת לאחל גוט יום טוב לכולם, לכל הפחות שיראו אותו. באחד הימים טובים, כאשר פעם אחת כבר הצליח להיכנס לרבי ליחידות, אמר אותו יהודי לרבי: "כל כך הרבה הוצאות וטרחות היו לי ובקושי ראיתי את הרבי להגיד 'שלום' וזה הכל..."

הגיב האדמו"ר: "ממני עוד אף אחד לא הפסיד!"

נו, ומהקב"ה מפסידים?!

אלו הדברים שאמר הסטייפלר לאותו אברך - אינני מבטיח לך שתהיה עשיר, אבל כל מה שאתה יכול להרויח - לא תפסיד מהקב"ה. מייעדיג!

תשובה זו יש לדעתה ולשננה. כי היא בבחינת - דע מה שתשיב ליצר הרע.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע שבט לוי היה השבט הקטן מכל השבטים, ומספר אנשיו היה הנמוך ביותר מכל השבטים?

מדוע כתבה התורה שהדיבור היה 'בְּאֵהָל מוֹעֵד'? ומדוע רק בנפתלי כתוב 'בְּנֵי', בניגוד לשאר השבטים, שבהם כתוב 'לבני'?

אור החיים: בעקבות גזירת 'הבן הילוד' ולאחר שעמרם עזב את אשתו, נהגו בני שבט לוי במיעוט פריה ורביה, משום שהיה להם קשה לראות את השלכת התינוקים ליאור.

"בְּנֵי נִפְתָּלִי תוֹלְדֹתֵם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יָצָא צֶבֶא" (א, מב)

מדוע רק בנפתלי כתוב 'בני', בניגוד לשאר השבטים, שבהם כתוב 'לבני'?

רבי חיים פלטיאל: משום שרוב ילדיו היו בנות. ולכן בירך אותו יעקב בלשון נקבה - איילה שלוחה, משום שיצאה ממנו דבורה. בעל הטורים: בשבט נפתלי היו בנות יותר מבנים, כפי שרמזו בר"ת של ברכת נפתלי אילה שלוחה הנותן (בראשית מט, כא) ר"ת אשה.

תורת משה: המילה 'בני' ללא 'ל' מורה שמנה אותם בפירוש בשמותיהם בפועל, לעומת המילה 'לבני' שמשמעה ידיעה כללית שהם שייכים לשבט.

רש"ר הירש: "לא נאמר 'לבני נפתלי', כעין האמור בשבטים הקודמים. ומכאן, שזו משמעות 'לבני שמעון', 'לבני גד' וכדומה: לא מאת בני שמעון, אלא אל בני שמעון, הוה אומר: הם יצאו מתוך העדה שנתקהלה שם (פסוק יח) וניגשו אל שבט שמעון, ובגשתם אל השבט התייחסו אליו. אחרי שנמנו כך אחד עשר שבטים, נותרו השאר שעדיין לא נמנו. הללו היוו מאליהם את השבט השנים עשר, ולפיכך לא היה צורך שייגשו אל השבט כדי להתייחס אליו, משום כך לא נאמר כאן 'לבני נפתלי', אלא 'בני נפתלי'. חסרון זה של הל' - הוא סימן מובהק של תיאור מאורע מפי עד ראייה".

הנצי"ב מוולוז'ין: מבאר את סדר מנין בני ישראל, שהתבצע באמצעות פתקים. בתחילה כתבו את שמות כל בני ישראל, על 550,603 פתקאות, ואת כולן שמו בקופסה גדולה ומנו את מספרן. לאחר מכן, רצו לדעת כמה מונה כל שבט, ולצורך כך כל נשיא לקח את הקופסה הגדולה וברר את הפתקים של שבטו. מכל רבבות הפתקים, הוציא כל נשיא את של שבטו. מובן שזה לא היה פשוט, שכן היה צורך לחפש את השמות השייכים לשבטו, ולאחר שברר אותם, הכניס את הפתקים לתיבה המיוחדת של שבטו. עבודת כל אחד מהנשיאים היתה ספירת הפתקים, כדי

הרב חגי ולוסקי

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינִי בְּאֵהָל מוֹעֵד" (א, א)
מדוע כתבה התורה שהדיבור היה 'בְּאֵהָל מוֹעֵד'?

רשב"ם: "כל הדברות שנאמרו בשנה ראשונה קודם שהוקם המשכן כת' בהן בהר סיני, אבל משהוקם המשכן באחד לחדש בשנה שנייה לא יאמר בהר סיני אבל במדבר סיני באהל מועד".

אבן עזרא: ללמדנו שמשה לא עלה אל הר סיני לאחר שהשכינה שרתה באהל מועד.

רמב"ן: לאחר שהפסיקה במצות שמיטה ויובל בפרשת בהר, הדגישה התורה בפסוק זה שמעת שהוקם המשכן, כל דיבורי הקב"ה היו מאהל מועד.

רש"ר הירש: "מורה, שמפקד זה מוקדש לתורה, היא התורה שניתנה בסיני, ואשר אהל מועד הוא המקום לקבלת עול מצוותיה".

"כָּל פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פִּי ה' לְמִשְׁפַּחְתֶּם כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלְף" (ג, לט)

מדוע שבט לוי היה השבט הקטן מכל השבטים, ומספר אנשיו היה הנמוך ביותר מכל השבטים?

רמב"ן: שאר השבטים השתעבדו במצרים התרבו למעלה מדרך הטבע, משום שהתברכו בברכת ה' "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", אך על שבט לוי שלא השתעבד במצרים לא חלה ברכה מיוחדת זו ולכן התרבו כדרך כל הארץ.

ביאור נוסף, אם שבט לוי היו מרובים במספר, היה נראה שכביכול הקב"ה בחר בהם משום הריבוי במספר. במספרם המועט יחסית הדגיש הקב"ה שלא מעוניין בכמות, אלא באיכות, ובחר בהם משום מעלתם שמסרו נפשם בעגל.

כלי יקר: חז"ל אומרים (סוטה יב ע"א) שבעקבות עמרם שגירש את אשתו, עשו כך בני ישראל. כוונתם לבני שבט לוי, שזמן רב לא עסקו בפריה ורביה. עמרם השיב את אשתו רק בגיל 130, וכך נהגו גם הם שנים רבות. עצירת הילודה בקרב בני שבט לוי במשך שנים גרמה להתמעטותם.

העמק דבר: בני שבט לוי קיבלו עליהם במצרים עול תורה ומצוות כמו האבות, ונהגו כ"מרכבה לשכינה". הם היו פרושים ומובדלים לעבודת ה'.

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

במה היה מאיים הרה"ק ר' ירחמיאל מפרשיסחא על המבקשים ממנו שיטול עליו עול האדמורו"ת?

בבא מציעא דף צט

המשאל קרדום

ר' ירחמיאל זי"ע קרדום שהיה מונח בביתו כדי לאיים עליו, ואמר לו בהתראה: ברח לך, כי אמרו חז"ל (ברכות נח, א) הבא להרגך השכם להרגו, והרבנות - להיות אדמו"ר, הוא הריגת הנפש ר"ל, והמחטיא את חבריו יותר מן ההורגו... ורק אחרי כמה ארבע עשרה שנים קיבל עליו להיות מנהיג, ואז נהרו אליו מכל אלפים, ונתגלה ונתפרסם שמו, והיה פועל ישועות ונפלאות בקרב הארץ. (ניצוצי התורה פרשת קורח)

סיפר בעל מנחת אלעזר זי"ע, הרה"ק ר' ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע לא רצה לקבל על עצמו כתר האדמו"רות אחר פטירת אביו היהודי הק' זי"ע. על אף ההפצרות המרובות של החסידים מנע עצמו מזה מגודל ענוותנותו, ובמקום זה השתמש ביגיע כפיו והיה אומן נפלא בתיקון שעונים, שכידוע בזמנים עברו שעון היה דבר יקר ובעל ערך רב. כל פעם שבא אליו חסיד מתלמידי אביו, לבקש ממנו שיקבל עליו את הרבנות, ורצה ליתן לו קוויטעל ופדיון, חטף עליו הרה"ק

לא
תסלח לעצמך!
אל תפספס את ההזדמנות!

אי"ה ביום שלישי - סיון תשפ"ד
עשרות אלפים בעולם היהודי טתחילים בלימוד הלכות שבת במסגרת 'דף היומי בהלכה', נצל הזדמנות זו!
לרישום וקבלת לוח ופרטים נוספים: בעמודות 'נדרים פלוס' ובמוקד 'דרשו' 02-560-9000